

Handläggare
Patricia Hamberg
Telefon: 08-508 15 024**Till**
Skarpnäck stadsdelsnämnd
2019-03-21

Betänkandet att förstå och att bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talande språk

Remiss från kommunstyrelsen dnr 2019/286

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

1. Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Maria Laxvik
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Tolkutredningen har genomförts på uppdrag av regeringen och innehåller en översyn av samhällets behov av och tillgång till tolkar. I utredningen lämnas förslag på lagändringar och åtgärder för att säkra kvalitet och utveckling av tolktjänster.

Förvaltningen är positiv till de förslag som presenteras i utredningen samtidigt som det kan medföra ökade kostnader för tolktjänster då enbart auktoriserade tolkar ska användas från och med 2024.

Bakgrund

Tolkutredningen har sänts till Stockholms stad för yttrande. Skarpnäcks stadsdelsnämnd har tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden, stadsledningskontoret, äldrenämnden, arbetsmarknadsnämnden samt stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Södermalm ombetts besvara remissen. Yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 29 mars.

Ärendet

Tolkutredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av samhällets behov av och tillgång till tolkar med fokus på offentlig sektor. Syftet har varit att utredningen utifrån översynen ska ge förslag på utformning av ett system för tolkanvändning som är flexibelt, effektivt och rättssäkert. Föreslagna åtgärder och resonemang från utredningen presenteras nedan.

Utbildning och auktorisation till tolk

Utredningen lyfter fram att det finns olika utbildningsvägar för att bli tolk, och att antalet utbildningsplatser behöver öka samtidigt som utbildningarna behöver utvecklas. Utredningen föreslår att 1500 utbildningsplatser tillförs inom främst högskola under en kommande femårsperiod. Syftet med förslaget är att säkerställa att utbildningen håller god kvalitet och tillgodoser de kunskapskrav som tolkyrket kräver gällande exempelvis distanstolkning. I utredningen framgår att utbildningen bland annat ska innehålla handledad praktik, och motsvara den kunskap och förmåga som krävs för auktorisation som tolk. Utredningen föreslår även att godkänd utbildning ska vara ett krav för att kunna bli auktoriserad som tolk från år 2024 samt att myndigheter inom offentlig sektor från samma år inte ska använda sig av tolkar som inte är auktoriserade eller har annan godkänd utbildning eller validering.

Utredningen föreslår att utbildning ska möjliggöras för tolkar oavsett tolkspråk, genom att erbjuda utbildning av mer generell karaktär för att även inbegripa tolkar som talar språk där utbildning och auktorisation inte tidigare kunnat ordnas.

Ny tolklag

Under utredningen har det uppmärksammats brister i såväl tolktjänster som i felanmälan av tolktjänsterna inom offentlig sektor. Kammarkollegiet ansvarar för tillsyn av auktoriserade tolkar, och föreslås få ett utökat ansvar genom tillsyn för registrerade tolkar med godkänd utbildning. Länsstyrelsen föreslås få ansvar för registrering och tillsyn av tolkförmedlingar som godkänts för förmedling av tolkuppdrag åt offentlig sektor.

Beställarkompetens och barnperspektiv

I utredningen framförs att barn ännu används som tolkar i stor utsträckning inom offentlig sektor, vilket bedöms ge negativa effekter. Mot bakgrund av bland annat barnkonventionen föreslår utredningen att barntolkning förbjuds genom lagändring, och lyfter fram att förbud mot barntolkning redan införts i Norge och Danmark. Utredningen föreslår samtidigt att kompetensen inom offentlig sektor gällande barnperspektiv ska tas tillvara och användas för att utveckla tolkars kunskaper om barnperspektiv vid tolkning för barn.

Utredningen föreslår att kunskaperna om tolktjänster ökas inom offentlig sektor för att säkerställa att beställningar av tolktjänster motsvarar efterfrågad tjänst.

Styrning, samverkan och uppföljning

I utredningen framförs att användningen av tolktjänster inom offentlig sektor saknar styrning och samverkan, vilket bland annat leder till en ineffektiv användning av tjänsterna. Utredningen föreslår därför följande åtgärder;

- Staten utvecklar egen beställarsamordning
- Inledande utvecklingsprojekt bedrivs kring statlig tolkportal
- Förutsättningar för en statlig tolkresurs prövas
- Former utvecklas för flerspråkig terminologi och teknikutveckling
- Kammarkollegiets Råd för tolk- och översättarfrågor kan utvecklas till ett centralt forum för diskussion och stöd inom området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen samt behandlats i förvaltningsgrupp 2019-03-14 och i pensionärsråd 2019-03-14.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till utredningens genomförande och de åtgärder som presenteras då förslagen syftar till att öka kvalitet i tjänsterna och kan medföra en effektiv och flexibel användning av tolktjänster inom offentlig sektor.

Förvaltningen använder sig av tolktjänster genom tolkförmedlingar som upphandlats av staden och instämmer med utredningens ståndpunkt om att användning av auktoriserade tolkar innebär högre kvalitet och rättssäkerhet för såväl invånare som medarbetare.

Förvaltningen ser det som viktigt att antalet auktoriserade tolkar

motsvarar efterfrågan då myndigheter enbart ska använda tjänster från tolkar som är auktoriserade eller har annan godkänd utbildning

Ekonomiska konsekvenser

Tolktjänster från auktoriserade tolkar är i regel dyrare än tolkar som saknar utbildning. Utredningens förslag innebär således att kostnaderna för tolktjänster sannolikt kommer att öka då enbart en mindre andel av tolkarna som används i nuläget är auktoriserade.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bilagor

1. Betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk, SOU 2018:83 (*Finns på Insyn*)